KINDERRECHTEN HOEF JE NIET TE VERDIENEN

OPEN BRIEF VAN NETWERK KINDERRECHTEN OP 20 NOVEMBER 2026, INTERNATIONALE DAG VAN DE RECHTEN VAN HET KIND

Op 20 november 1989 maakten wereldleiders samen een belofte aan alle kinderen: kinderen hebben rechten. Vandaag, 37 jaar later, zien wij dat die belofte steeds meer onder druk komt te staan. Kinderrechten kunnen niet gegarandeerd worden als sociale rechten worden afgebroken en er bespaard wordt op dienstverlening.

Dagelijks zien onze organisaties honderden kinderen, jongeren en gezinnen. We zien wat het betekent wanneer rechten gewaarborgd en gerealiseerd worden. Maar we zien ook wat er gebeurt wanneer ondersteuning afhankelijk wordt gemaakt van steeds meer voorwaarden. Kinderen die opgroeien in een onzekere woonsituatie. Kinderen voor wie geen plaats is in de kinderopvang. Kinderen die maanden wachten op een plek in de jeugdhulp. Kinderen met een ouder in detentie. Kinderen met een handicap die soms jaren moeten wachten op gepaste ondersteuning. Kinderen die niet welkom zijn op school, of die niet op kamp kunnen omdat het te duur is. En dit is slechts een greep uit heel veel voorbeelden. Deze kinderen betalen de prijs voor omstandigheden waar ze geen controle over hebben. Dat mogen we als samenleving niet normaliseren.

Niet elk kind en elk gezin beschikt over gelijkwaardige mogelijkheden, middelen of kansen. Minderjarigen hebben bovendien minder controle over hun eigen leven en zijn, meer dan anderen, afhankelijk van de acties en beslissingen van volwassenen. Het Kinderrechtenverdrag, dat ontstond vanuit de internationale politieke wil om kinderen te beschermen, schrijft voor dat de kansen van kinderen niet mogen afhangen van omstandigheden waar zij zelf geen vat op hebben. Daarom zijn overheden verplicht om de rechten van alle kinderen te waarborgen, zonder discriminatie. Dat betekent dat de realisatie van rechten niet afhankelijk mag zijn van inkomen, handicap, afkomst of andere omstandigheden van het kind of de ouders. Integendeel: het is net aan overheden om inspanningen te leveren voor kinderen die, omwille van hun omstandigheden, bijkomende noden hebben.

Wanneer toegang tot rechten afhankelijk wordt van steeds meer voorwaarden, dreigen rechten in de praktijk gunsten te worden. Extra voorwaarden voor sociaal wonen, zoals lokale binding, werkbereidheid en voldoende taalkennis, zetten een rem op het recht op wonen. De besparingen bij De Lijn dreigen vervoersarmoede te vergroten, waardoor ook meer kinderen en jongeren moeilijk op school, bij de dokter of op vrijetijdsactiviteiten raken. Daarnaast maken de snellere sancties binnen het Groeipakket bij problematische schoolafwezigheden gezinnen en kinderen in een kwetsbare situatie nog kwetsbaarder.

Die evolutie is niet onschuldig. Als voorwaarden de toegang tot rechten onmogelijk maken voor wie die het meest nodig heeft, versterken we onrecht. De verantwoordelijkheid voor structurele ongelijkheid verschuift dan van de samenleving naar individuele gezinnen en kinderen. Zo duwen we wie al kwetsbaar is nog dieper in de put. De gevolgen voor kinderen zijn voelbaar thuis, op school en in hun gezondheid. Kinderrechten waarmaken is een collectieve verantwoordelijkheid.

Heel wat mensen zetten zich in voor kinderrechten: middenveldorganisaties, leerkrachten, jeugdwerkers, leefgroepbegeleiders, jeugdadvocaten, vrijwilligers, onderzoekers en ambtenaren. Hun engagement maakt dagelijks het verschil voor kinderen, jongeren en gezinnen. Maar wat zij kunnen betekenen, wordt begrensd door de beleidskeuzes van politici. Individuele inzet kan immers niet opvangen wat structurele beleidskeuzes onmogelijk maken.

Op Internationale Kinderrechtendag roepen wij beleidsmakers op om de belofte na te komen die in 1989 werd gemaakt: kinderrechten zijn geen gunsten, maar fundamentele rechten voor elk kind. We vragen hen om maatregelen systematisch af te toetsen aan hun impact op kinderen en jongeren. Om voldoende te investeren in collectieve voorzieningen die rechten daadwerkelijk waarmaken. En om actief te luisteren naar de ervaringen van kinderen, jongeren en gezinnen. Beleid dat kinderen armer, onzekerder of minder kansrijk maakt, is geen goed beleid. De vraag is niet of kinderen hun rechten verdienen. De vraag is of wij als samenleving bereid zijn ze te garanderen.

De 30 lidorganisaties van Netwerk Kinderrechten namen het initiatief voor deze open brief. Nog eens 60 andere organisaties, 21 onderzoekers en 26 andere individuele ondertekenaars schaarden zich achter de oproep. Hieronder ziet u de volledige lijst.

Wat is Netwerk Kinderrechten?

Een onafhankelijk netwerk van middenveldorganisaties die werken rond kinderrechten in Vlaanderen en Brussel. Het netwerk bundelt signalen rond de naleving van kinderrechten en vertaalt die naar aanbevelingen voor beleidsmakers.

De 30 leden van Netwerk Kinderrechten: Arktos, Awel, Bednet, Cachet, Child Focus, Chiro, Cliëntenforum, Défense des Enfants – Belgique, Djapo, Ella, GAMS, Gezinsbond, GRIP, Home-Start Vlaanderen, Kamino, Kind & Samenleving, Plan International België, SAM – Steunpunt Mens en Samenleving, Scouts & Gidsen Vlaanderen, SOS Kinderdorpen, Springtij (voormalig Sportpret), Tumult, Uit De Marge, UNICEF België, Vlaamse Dienst Speelpleinwerk, Vlaams Welzijnsverbond, Welzijnszorg, Jonge Helden, Scholierenkoepel, KLJ.

Netwerk Kinderrechten wordt gefaciliteerd door STEKR vzw. Meer info op stekr.net.

Wie zijn de 137 onderschrijvers van deze open brief?

De leden van Netwerk Kinderrechten

- Arktos
- Awel
- Bednet
- Cachet
- Child Focus
- Chiro
- Cliëntenforum
- Défense des Enfants – Belgique

- Djapo
- Ella
- GAMS
- Gezinsbond
- GRIP
- Home-Start Vlaanderen
- Kamino
- Kind & Samenleving
- KLJ
- Plan International België
- SAM – Steunpunt Mens en Samenleving
- Scouts & Gidsen Vlaanderen
- SOS Kinderdorpen
- Springtij (voormalig Sportpret)
- Tumult
- Uit De Marge
- UNICEF België
- Vlaamse Dienst Speelpleinwerk
- Vlaams Welzijnsverbond
- Welzijnszorg
- Jonge Helden
- Scholierenkoepel

Andere middenveldorganisaties

- Kinderarmoedefonds
- Netwerk tegen Armoede
- beweging.net
- Vlaamse Jeugdraad
- Vlaams Expertisecentrum Kindermishandeling
- Caritas International
- Eurochild
- Belgian Academy of Paediatrics
- Vrouwenraad
- Çavaria
- De Ambrassade
- Bataljong vzw
- SAAMO Brussel
- SAAMO Vlaams-Brabant vzw
- Vluchtelingenwerk Vlaanderen
- Liga voor Mensenrechten
- Kazou
- Sporta vzw
- ADJ vzw - Destelheide, Hanenbos en de Hoge Rielen
- vzw AjKo

- Amiacasa vzw
- vzw AURA
- BAMM vzw
- Bouworde vzw
- Buurtsport Leuven
- CKG Kapoentje vzw
- Crejaksie Vzw
- D'Broej
- De Aanstokerij vzw
- De Katrol
- Formaat
- Globelink vzw
- vzw Horizon
- JES
- JOETZ
- KAJ vzw
- Kanzo
- Karavaan vzw
- Kompanjon vzw
- vzw Krijt
- LEJO vzw
- Link in de Kabel vzw
- Mediaraven vzw
- Minor-Ndako vzw
- Onafhankelijk Leven
- vzw Oranjehuis
- Ouders voor Inclusie
- Payoke
- Rebels Kunstplatform Man Overboord
- Spring vzw
- Stapsteen VZW
- TAJO Talentatelier voor Jongeren
- Uilenspel
- Wel Jong vzw
- Wijkgezondheidscentrum Botermarkt
- Wijkgezondheidscentrum De Kaai
- Wijkgezondheidscentrum Nieuw Gent vzw
- Wijkgezondheidscentrum Watersportbaan
- Wijkgezondheidscentrum 't Vlot
- aKadeemi

Personen verbonden aan een academische instelling

- Lode Vermeersch | KU Leuven
- Jill Coene | Onderzoeker, UAntwerpen
- Janis Vancoppenolle | Ervaringswerker (expertise 'Jeugdhulp') en onderzoeker EQUALITY//ResearchCollective, HOGENT
- Gianni Loosveldt | Docent-onderzoeker, Odisee Hogeschool / Kenniscentrum Gezinswetenschappen
- Didier Reynaert | Lector sociaal werk, EQUALITY//ResearchCollective, HOGENT
- Joyce Albrecht | Doctoraatsonderzoeker m.b.t. kinderen met een vader in detentie, VUB
- Geert Boutsen | Hogeschool UCLL - sociaal werk
- Mattias De Backer | Professor
- Elvira Crois | Assistent Professor Agogische Wetenschappen, Vrije Universiteit Brussel
- Steven Gibens | Opleidingshoofd Bachelor Sociaal Werk, Odisee Hogeschool
- Margot Lavent | Odisee Hogeschool
- Philippe Noens | Doctor in de pedagogische wetenschappen, docent-onderzoeker, Hogeschool Odisee
- Tanja Nuelant | Directeur cluster Mens & Samenleving, Odisee Hogeschool
- Lara Schreurs | Docent, KU Leuven
- Tom Seymoens | Onderzoeker, Arteveldehogeschool
- Jessy Siongers | Sociologe, UGent - VUB
- Chris Swerts | Lector en onderzoeker EQUALITY//ResearchCollective, HOGENT
- Lies Torrez | Docent en studentencoach graduaat maatschappelijk werk, Odisee Hogeschool
- Mitch Vannecke | Docent graduaat Maatschappelijk Werk
- Inge Verhaegen | Docent-onderzoeker Cluster Mens en Samenleving, Odisee Hogeschool
- Elisa Wouters | Odisee Hogeschool

Praktijkwerkers / professionals

- Wouter Torfs | Voorzitter van de 11 CAW's
- Ankie Vandekerckhove | Voormalig Kinderrechtencommissaris
- Simon Truwant | Cultuurfilosoof
- Lore Coucke | Jeugdwelzijnswerker AjKo
- Elke Deduytschaever | Onthaalmedewerker WGC Nieuw Gent
- Liesbeth Deraeve | Huisarts
- Chanty Elst | NAFT-begeleider bij Lejo vzw
- Rudi Friedrichsen | Ervaringsdeskundige vzw Krijt
- Tine Hessens | Zorgcoördinator WGC Botermarkt
- William Michiels | Vader en NAFT ondersteuner secundair onderwijs
- Eva Van den Noortgate | Coördinator COSY, Uit De Marge
- Loena Van Overbeke | Jeugdwerker
- Lize Vanhaverbeke | Diëtist in Wijkgezondheidscentrum Nieuw Gent
- Gust Vanhecke | Experientieel trainer
- Nele Vanderhulst | Stafmedewerker bij Socius

- Toon Vanotterdijk | Beleidsmedewerker Formaat, lector UCLL Hogeschool, jurylid Kindvriendelijke steden en gemeenten
- Stef Veraghtert | Contextgericht werken Gesloten Jeugdinstelling De Kempen
- Gerd Vertommen | Jeugdwerker en mama
- Arno Schepens | Jeugdopbouwwerker
- Nicole Scheidegger | WGC Nieuw Gent
- Dave Simons | Directeur basisschool
- Thijs Sprengers | Teamverantwoordelijke team onderwijs LEJO Gent, én, burger.
- Trees Timmermans | Huisarts
- Astrid Triste | Teamverantwoordelijke Team Tienerouders en Mobiele Jeugdwelzijnswerker voor Tienerouders
- Aster | Teamverantwoordelijke team onderwijs LEJO Antwerpen en Brasschaat
- Charlotte | Medewerker wijkgezondheidscentrum